

“Yeşil bir yapı iyi bir mimari çözüme sahip olmalı”

Enerji verimliliğini her alana yansıtarak yeşil ekonomiye katkıda bulunmayı sağlama bilinci oluştukça daha az enerji tüketen, yeşil binalar da dikkat çekiyor. Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEBDİK) Üyesi ve Manço Mimarlık Kurucu Ortağı-Mimar Ali Manço, “Yeşil binalar inşa etmenin milli bir hedef haline gelmesi gerek. Çünkü maalesef bütün paramızı enerjiye harcayan bir ülkeyiz” dedi.

Ali Manço / Mimar - Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEBDİK) Üyesi ve Manço Mimarlık Kurucu Ortağı

Çevre Dostu Yeşil Binalar Derneği (ÇEBDİK) Üyesi Mimar Ali Manço, sürdürülebilir mimarlık kavramını ve bu kavramın yeşil ekonomideki yerini dergimize anlattı. Sürdürülebilir mimarlık kavramının yeni gündeme gelmiş gibi görünse de aslında hiç de yeni bir kavram olmadığını belirten Ali Manço, “Tüketim ekonomisi dünyada hâkim olmadan önce ve özellikle yapay iklimleme yani klima teknolojisinin gelişmesinden önceki mimarlık zaten sürdürülebilir mimarlık örneğidir. Belli bir tarihe kadar aslında bugün konuşulanların uygulandığını görüyoruz. Dolayısıyla bugün yaptığımız aslında, o unuttuğumuz değerlere tekrardan geri dönmeye, gereksiz yapılaşma ve kaynak tüketiminin önüne geçmeye çalışmak. Sürdürülebilir mimarlıktan anladığımız aslında, uzun yıllar kullanılacak binalar yapmak olmalı” dedi. Sürdürülebilir mimarlığın, doğanın yok olması, kaynakların tükenmesi, küresel ısınma gibi risklerin artık hissedilebilir bir seviyeye gelmesinden dolayı gündeme gelmiş bir kavram olduğunun altını çizen Manço, “Bu kavram gündeme gelmeden önceki dönemde ve özellikle kapitalist ekonominin hâkim olduğu ülkelerde, ‘sürdürülebilir olma-yan’ bir mimarlık söz konusu” diye konuştu.

“Yeşil ekonominin önem kazanması nüfusun olgunluğuyla ilgili”

Ekonomi ve sanayinin, günümüzde ekolojik bilinçlenmeye cevap verecek bir şekillenme içine girdiğini vur-

gulayan Ali Manço şunları kaydetti: "Bugüne kadar bilinçsiz tüketicinin bilmediği ve bilmediği için talep etmediği özellikler artık ön plana çıkmaya başlıyor. Öte yandan burada bir çelişki de söz konusu. Yeşil özelliğiyle ön plana çıkarılarak satılmaya çalışılan birtakım yeni ürünler görüyoruz. Bir eşyanın yahut mamulün 'yeşil' olması demek onun kullanılabilir olması anlamına geliyor." Yeşil ekonominin bir başka boyutunun da mamullerin belgelenmeye ve tüketiciye bu belgelerle sunulmaya başlanması olduğuna dikkat çeken Manço şöyle devam etti: "Bütün incelemeler yapılmış, karbon salımı hesaplanmış ürünler görüyoruz. Firmalar ürünleri bu şekilde satış hale getiriyor. Bu aslında olumlu bir gelişme. Zira dünyada tüketimin ve üretimin durması çok ideal bir durum değil. Fakat yeşil ekonomi gibi kavramların önem kazanmaya başlamasının dünya nüfusunun belli bir olgunluğa ulaşmasıyla ilgili olduğunu söylemek gerekir. Son 50 yılda tüketime çok fazla meyledildi. Yeşil ekonominin bir sonraki basamağı daha az tüketim olabilir."

"Yeşil bir yapı iyi bir mimari çözüme sahip olmalı"

Çevre dostu yeşil binaların özellikleri hakkında da bilgi veren Ali Manço, her binaya bitmiş ve kullanılabilir halde değil de, o binanın bir yaşam döngüsü olduğunu göz önünde tutarak bakmak gerektiğini söyledi ve ekledi: "Bütün bunları ele alarak düşündüğümüzde, yeşil binaların tasarımında gerçek anlamda enerji tüketimini en aza indirmiş, buna uygun mimari çözümlerle meydana getirilmiş binalar olduğunu söyleyebiliriz. Yapım aşamasında doğal yaşama ve çevreye en az zararı veren, en az israfa yapılan, en ekonomik biçimde tasarlanmış ve imal edilmiş binalar çevre dostu binalara örnek oluşturabilir. Bunun yanında çevre dostu binalar, kullanıcısının en az enerji tükettiği ve en sağlıklı iç mekânda çalışarak mutlu olduğu binalardır. Ama bir binanın gerçekten yeşil olması için de yeşil çatı ya da güneş panellerinin ötesinde o binanın iyi bir mimari olması, iyi bir plan çözümünün olması ve kullanıcıları ve çevresi açısından da sevilmesi, benimsenmesi de önemli. Yapılan yeşil bir bina yanlış bir mimari çözüme sahipse kullanıcısını memnun etmez. Bu defa binanın yıkılıp yerine yenisi yapılması gerekebilir. Böyle bir durumda binada tasarruf edilen bütün enerji tekrar tüketilir."

"Var olan niteliksiz yapı stokunun dönüştürülmesi gerek"

"İşin açıkçası herkesin sürdürülebilir mimarlık ve inşaat konusunda kaçırdığı bir nokta var o da bu tartışmaların çok fazla yeni inşaata odaklanmış olması" diye konuşan Ali Manço, eski binaların da yenilenmesi gerektiğinin altını şöyle çizdi: "Elimizde inanılmaz bir bina stoku var. İstanbul örneğinden yola çıkacak olursak, şehrimizde depreme dayanıksız ve ömrünü doldurmuş birçok bina olduğunu görüyoruz. Önünde hukuki ve ekonomik engeller olsa da kentsel dönüşüm hız kazanabilmesi halinde, depreme dayanıklı olduğu kanıtlanmış binaların dönüştürülerek, yeşil bina haline getirilmesi ya da enerji etkin hale getirilmesi önemli. Burada çok büyük bir potansiyel var."

"Türkiye'de de devlet teşviki olmalı"

Avrupa ve ABD gibi gelişmiş ülkelerde çevre dostu bina trendi hakkında da bilgi veren Ali Manço, bu ülkelerin sürdürülebilir mimarlık konusunda oldukça yetkin olduğunu vurguladı: "Dünyada çevre dostu bina konusunda bir numara olan ülke ise Almanya. Avusturya ve Japonya bu konuda öncü ülkeler. ABD aslında çok uzun yıllardır, sürdürülemez bir ekonomik döngü ve aşırı refahın getirdiği tavrıyla dünyada en sürdürülemez, en çok enerji israf eden, en yanlış mimari örneklerini ve şehirciliği uyguluyor ve dünyaya yayıyordu. Gökdelenlerden oluşan bir şehir merkezi ve millerce uzakta çiçekler arasında yaşayan banliyö yerleşimleri buna bir örnektir. Sonunda ABD'de akşam altıdan sonra oldukça kötü görünen şehir merkezleri oluşturduklarını anladılar. Şu anda ABD kendi hatasını düzeltmeye çalışıyor. Elleri müthiş bir insan kaynağı mevcut. Yetişmiş mimar ve mühendisleri, yüksek teknolojileri var. Her ne kadar bu kadar büyük yanlışlar yapmış olsalar da bu yanlışlardan ders alarak çevre dostu binalara yönelmiş durumdadır. ABD'de bazı eyaletlerde artık kamu binalarının hepsi yeşil bina olarak yapılmak zorunda. ABD'nin bazı eyaletlerinde yeni binaların belli metrekareler üzerinde olanlarının hepsi sertifikalı yeşil bina olmak durumunda. Avrupa'da ise zaten var olan bir tarihi mimari miras söz konusu. Ayrıca Avrupa'da yeşil bina konusunda devasa devlet teşvikleri söz konusu. Almanya'da güneş pilleriyle kaplı çatılar, enerji tüketimini en aza indiren sistemler kullanılıyor. Bunda, toplumun ve devletin bilinç düzeyinin çok yüksek olması bir etken."

Ali Manço, babası Manço Mimarlık'ın kurucusu, Yüksek Mimar Aytaç Manço ile.